

ОСНОВНІ СПОСОБИ ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

Надзвичайна ситуація (НС) — порушення нормальних умов життя і діяльності людей на об'єкти або території, спричинене аварією, катастрофою, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, великою пожежею, застосуванням засобів ураження, що призвели або можуть призвести до людських і матеріальних втрат.

Залежно від джерела небезпеки й причин походження на території України розрізняють такі типи надзвичайних ситуацій: природного, техногенного, соціально-політичного та воєнного характеру.

Надзвичайна ситуація техногенного характеру – транспортні аварії й катастрофи, пожежі, вибухи, аварії з викиданням або загрозою викидання небезпечних і шкідливих хімічних і радіоактивних речовин, раптове руйнування споруд, аварії в електроенергетичних системах, системах життєзабезпечення, системах зв'язку та телекомунікацій, на очисних спорудах, у системах нафтогазового промислового комплексу, гідродинамічні аварії тощо.

Аварія – вихід з ладу або пошкодження будь-якого механізму (машини, технічного пристрою тощо) під час його роботи (руху, функціонування та т. ін.).

Зауважимо також, що в морському праві розрізняють загальну й часткову аварію. Загальна морська аварія – збитки, що завдані навмисно з метою порятунку судна й вантажу від загальної небезпеки, яка їм загрожує (розподіляється пропорційно до вартості судна, фрахту й вантажу). Часткова морська аварія – збитки, що нанесені судну або вантажу за умови відсутності загальної для них небезпеки.

Катастрофа– руйнівний процес, який розвивається внаслідок аварії та порушення нормальної взаємодії технологічних об'єктів і спричиняє загрозу життю та здоров'ю людей і завдає шкоди господарчим об'єктам й довкіллю.

Нещасний випадок – збитки завдані здоров'ю й життю людей, тварин, іншим об'єктам і довкіллю в результаті аварії, виходу з ладу чи пошкодження будь-якого механізму під час його роботи, що виникло внаслідок непередбачуваних і контрольованих факторів.

Надзвичайні ситуації соціально-політичного характеру, пов'язані з протиправними діями терористичного й антиконституційного спрямування:

- Здійснення або реальна загроза терористичного акту
- Викрадення чи знищення суден
- Установлення вибухових пристроїв в громадських місцях
- Викрадення зброї

-Надзвичайні ситуації воєнного характеру — ситуації, пов`язані із застосуванням зброї масового ураження або звичайної зброї, під час яких виникають вторинні фактори ураження населення внаслідок руйнування атомних і гідроелектричних станцій, складів, сховищ радіоактивних і токсичних речовин.

До основних способів захисту належать: інформація і оповіщення, укриття в захисних спорудах та евакуаційні заходи.

Інформація і оповіщення встановлює відомості про НС, що прогнозуються або вже виникли з визначенням меж поширення і наслідків.

При цьому оперативна і достовірна інформація надається через оповіщення.

Система оповіщення створюється завчасно і поділяється на державну і територіальну. Вона забезпечує оповіщення населення повною інформацією за допомогою засобів радіомовлення й телебачення і місцевої телефонної мережі для подачі сигналу «Увага всім!». Сигнал «Увага всім!» подається за допомогою сирени і виробничих гудків (тривалих).

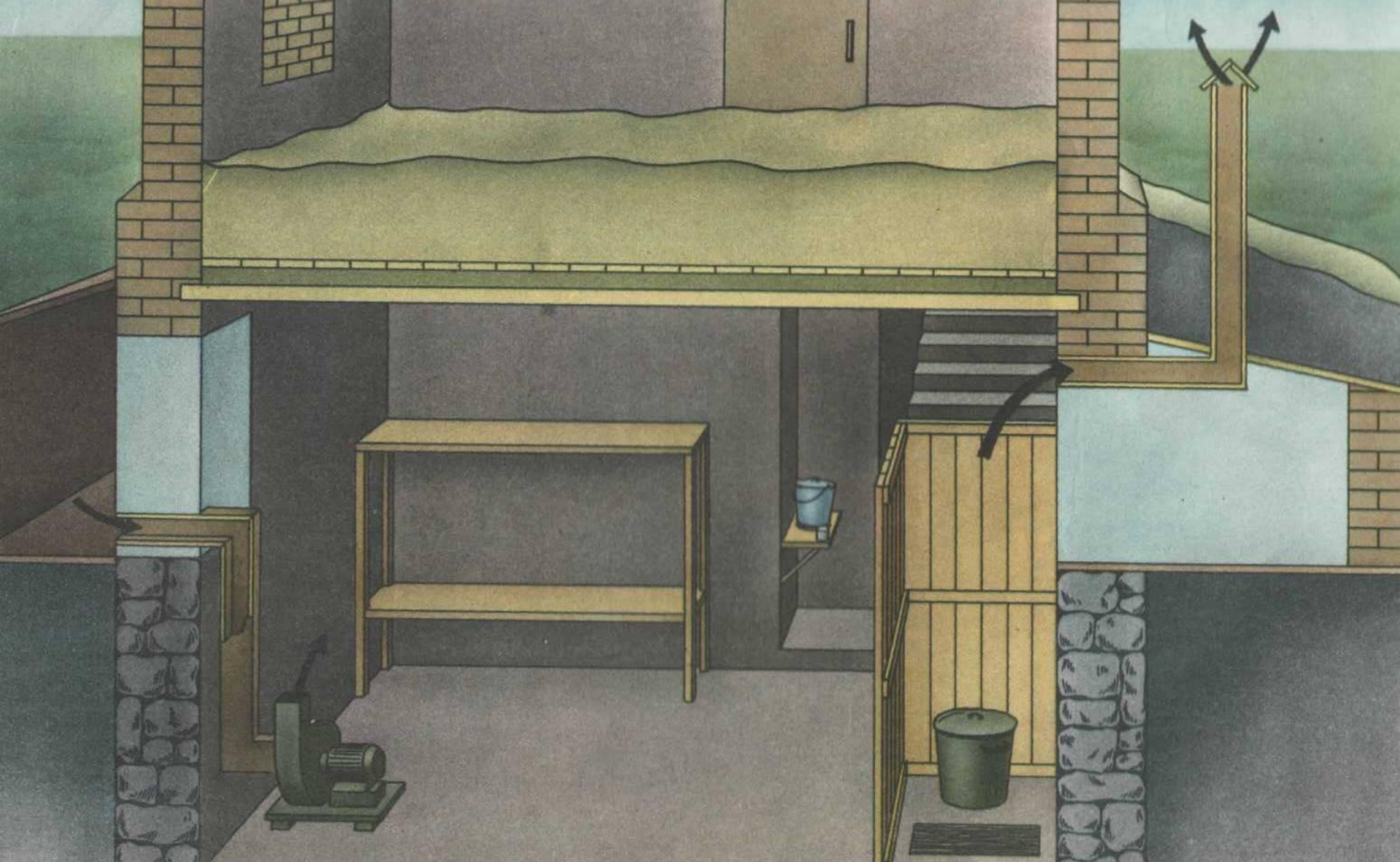

«Увага! Говорить штаб ЦЗ (ЦО). Громадяни! У зв'язку з можливим землетрусом виконайте наступні заходи безпеки: відключіть газ, воду, електрику, погасіть вогонь в печах. Оповістіть сусідів про одержану інформацію. Візьміть відповідний одяг, документи, продукти харчування, воду і вийдіть на вулицю. Надайте допомогу людям похилого віку і хворим. Займіть місце поодаль від будівель і ліній електропередач. У випадку знаходження в приміщенні станьте в дверний або віконний отвір. Підтримуйте спокій і порядок. Будьте уважні до повідомлень штабу ЦЗ (ЦО)».

Stvol Shahtay | <http://ulterior.livejournal.com>

Укриття в захисних спорудах забезпечує захист людей від вражаючих факторів ядерного, хімічного, біологічного зараження та стихійних лих (ураганів, снігових заносів).

Захисні споруди за призначенням і захисними властивостями діляться на сховища, протирадіаційні укриття (ПРУ) і найпростіші укриття.

❑ Сховища – це інженерні споруди, які забезпечують надійний захист людей від усіх вражаючих факторів ядерного вибуху, отруйних і СДОР, бактеріальних засобів і уламків зруйнованих будівель і споруд. Класифікуються вони за захисними властивостями на п'ять класів в залежності від дії вибухової хвилі за: місткістю, місцем розташування, часом побудови та забезпеченням фільтровентиляційним обладнанням.

✓ За місткістю сховища поділяються на:

- малі (150—300 чол.)**
- середні (300—600 чол.)**
- великі (більше 600 чол.).**

✓ За місцем розташування: на вбудовані, які розміщені у підвальних приміщеннях будівель та окремо побудовані.

✓ За часом побудови: на побудовані заздалегідь і швидко споруджені.

✓ За забезпеченням фільтровентиляційним обладнанням: промислового встановлення і спрощене

- ✓ **Всі сховища будуються з урахуванням наступних вимог:**
- забезпечувати безперервне перебування в них людей не менше двох діб;**
 - будуватися на ділянках місцевості, що не піддаються затопленню;**
 - бути віддаленими від ліній водостоку і напірної каналізації. Не допу-скається прокладання транзитних інженерних комунікацій через сховища;**
 - мати входи і виходи з тим же ступенем захисту, що і основні приміщен-ня, а на випадок їх завалення — аварійні виходи;**

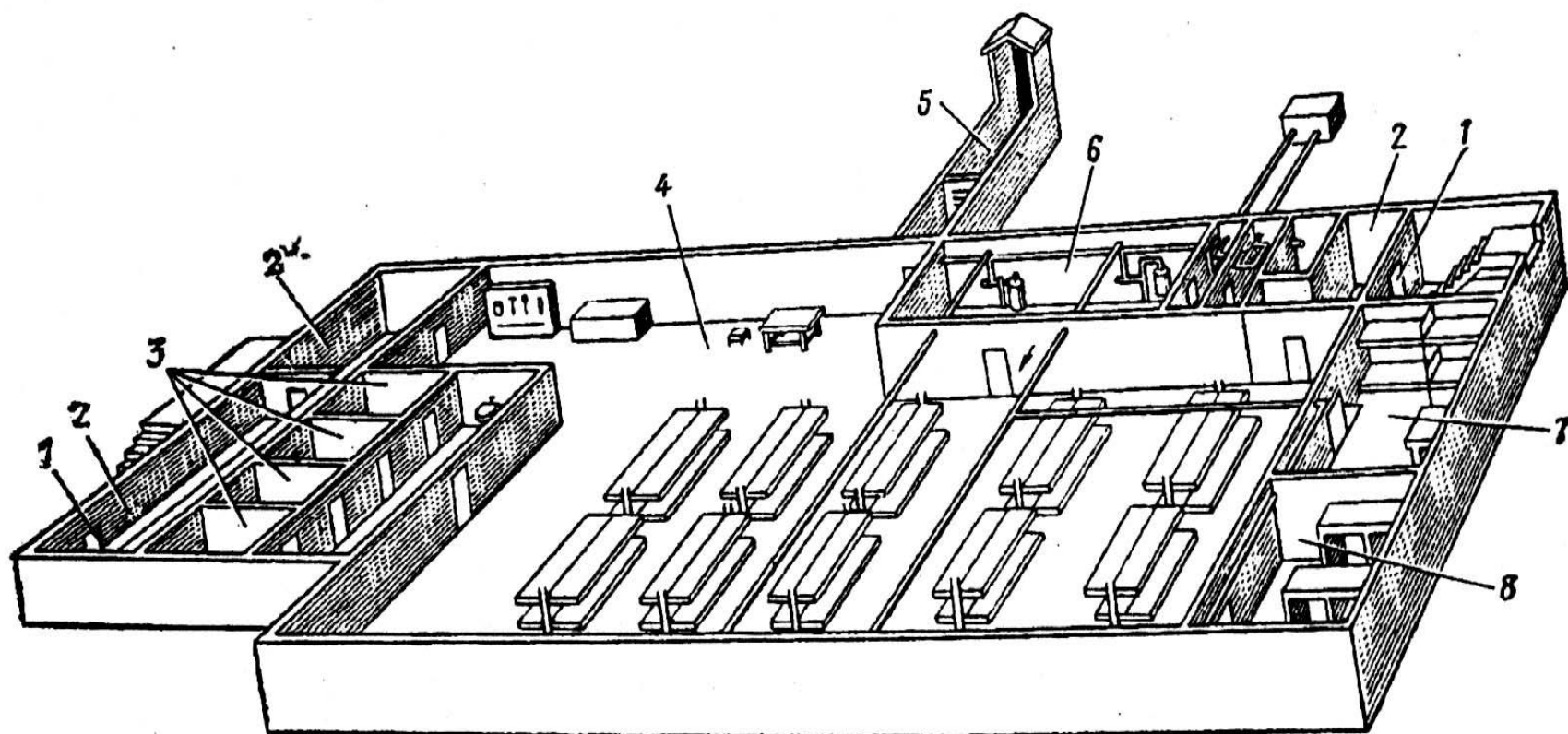

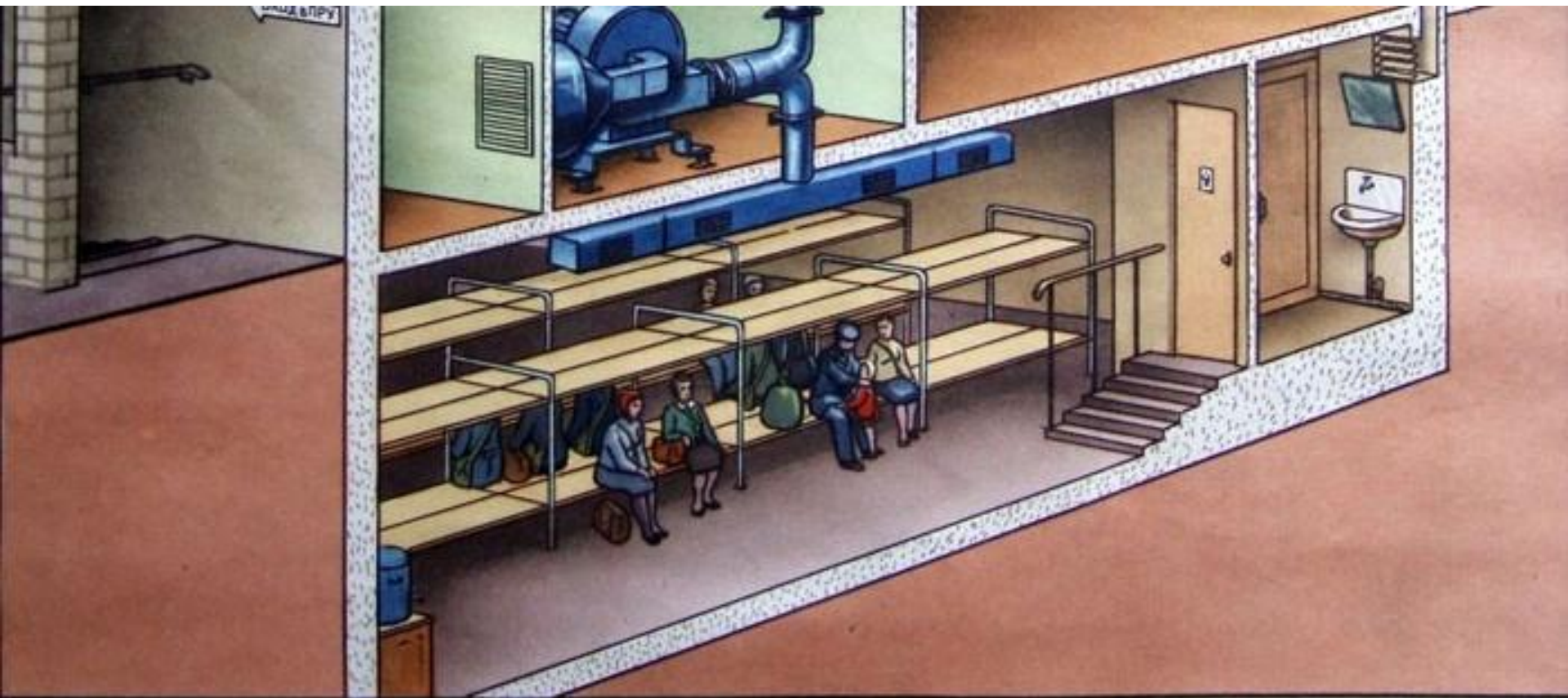
Рис. 3.3. План сховища:

1 – захисно-герметичні двері; 2 – тамбур-шлюзи; 3 – санітарно-побутові відсіки; 4 – приміщення для захищених; 5 – галерея і надголів'я аварійного виходу; 6 – вентиляційні камери; 7 – камера для зберігання продуктів; 8 – медична кімната

- ✓ Електропостачання сховища здійснюється від мережі міста (підприємства) або застосовуються захищені джерела електропостачання – дизельні електростанції. Кожне сховище повинне мати телефонний зв'язок з пунктом управління підприємства і гучномовці, які підключені до державної і місцевої радіотрансляційних мереж.
- ✓ Водопостачання і каналізація сховища здійснюються на основі міських і об'єктових водопровідних і каналізаційних мереж. На випадок їх відключення або пошкодження створюються аварійні запаси води (з розрахунку 3л/люд. на добу) і аварійні резервуари для збирання стоків (2 л/люд. на добу).
- ✓ Запас продуктів харчування створюється з розрахунку не менше ніж на дві доби для кожної людини, що укривається.

□ ПРУ – це захисні споруди, що забезпечують захист людей від радіоактивних речовин і опромінення в зонах радіоактивного забруднення місцевості, від проникаючої радіації і світлового опромінення ядерного вибуху та значно зменшують дію ударної хвилі вибуху.

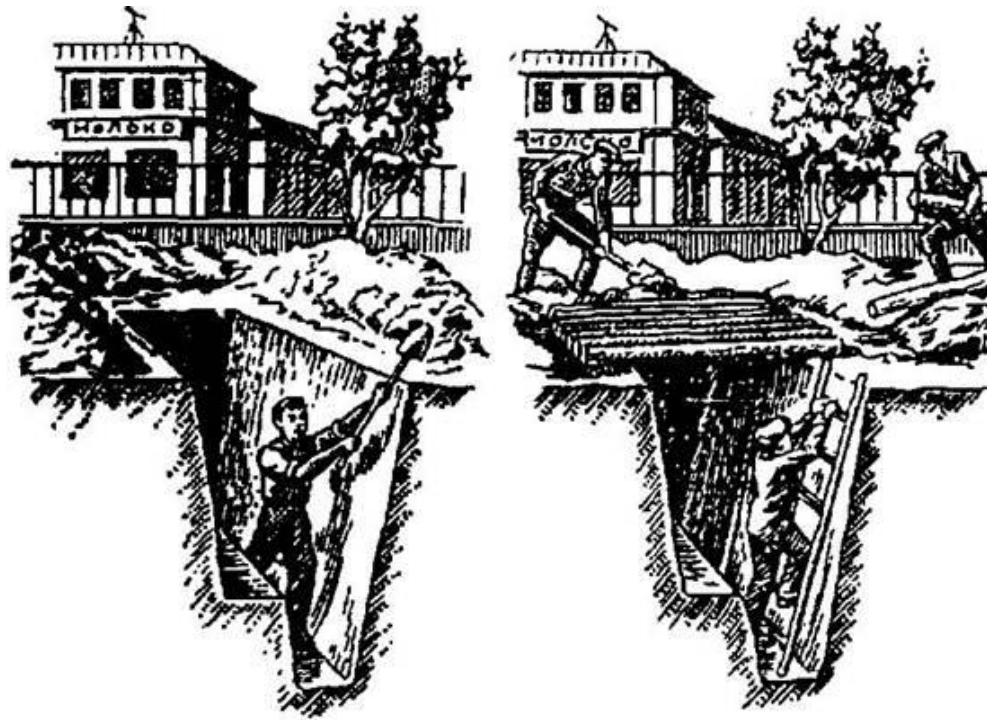

До ПРУ можна віднести не тільки спеціально побудовані споруди (завчасно або швидко), але і споруди господарського призначення (льох, підпілля, овочесховище та ін.), а також пристосовані під укриття, і звичайні житлові будови

Найпростішим укриттям для захисту населення є щілини і землянки, які рівною мірою захищають від ударної хвилі, світлового випромінювання, радіаційного ураження.

Відкрита щілина знижує дію ударної хвилі, світлового випромінювання в 1,5-2 рази. Землянка знижує поразку в 2, 5-3 рази, а дозу випромінювання від радіоактивного забруднення в 40-50 разів і призначена для тривалого перебування людей.

Евакуаційні заходи передбачають завчасну розробку планів евакуації, підготовку районів розміщення евакуйованого населення, підготовку транспорту, проведення комплексу заходів для охорони громадського порядку серед населення.

Під евакозаходами розуміється розосередження і евакуація, які здійснюються за виробничо-територіальним принципом.

Під розосередженням розуміється вивіз транспортом і виведення пішим порядком робочих та службовців підприємств і організацій, що продовжують роботу в умовах надзвичайних ситуацій, з міст і прилеглих до них населених пунктів, які знаходяться в зонах можливих сильних руйнувань, із подальшим їх розміщенням для мешкання і відпочинку в заміській зоні. Для позмінної роботи організовується їх підвезення. Принцип розосередження «працюю в місті – мешкаю за містом».

Евакуація – це упорядковане вивезення чи виведення людей з населених пунктів, перебування в яких стає небезпечним для життя. Принцип евакуації «живу і працюю за містом».

Евакуйоване населення проживає у заміській зоні. Під заміською зоною розуміється територія, яка розташована за зоною можливих руйнувань у містах. Проведення евакуаційних заходів займаються органи цивільного захисту, керівники житлово-експлуатаційних органів та районні евакуаційні комісії. Міські евакуаційні комісії створюють збірні евакуаційні пункти (ЗЕП), в заміських зонах – приймальні евакуаційні комісії (ПЕК).

Населення, що прибуває на ПЕК, проходить реєстрацію, розподіляється поміж населених пунктів і направляється до них.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!